

BERKA ATTILA

Tollbamondás

(KÉPREGÉNY HELYETT)

Spiró Györgynek

Bevezetés

Ó, te tóvá, sőt tengerré vaduló pocsolyája elhanyagolt útfelújításnak szanaszét hajigált térkövekkel, s a víz közepén föld, föld, föld, domb, hegy, sziget, rovarok s madarak váratlan otthona, mondd, mit kezdjek látványoddal, mit tegyek, ha naponta legalább kétszer meg kell kerülnem?! Körbejárlok, és nem szeretlek.

De csitt s nahát: fenn az ég be kék!

Lenn vagány madarak cikáznak a kukásautók között: reptetés a szemétszállítás idején.

Talán éppen itt és éppen most szót se szólna senki, ha egészen kifordulna négy sarkából a világ. S ha mégis bátorkodná valaki kinyitni a száját, vajon miről lehetne beszélni, hogy ne kelljen hallgatni?

Hogy a helyzet nem reménytelen?

Igen, igen: az egyenlőbbek ünnepnapokon igenis töltenek némi időt az egyenlőkkel. Persze a főzősátrak, a kisszínpadok meg a sörcsapok között hamar elfáradnak, és gyorsan visszahúzódnak a saját világukba. Szerepüket és a terepet átveszik a helyettesek, akik könnyen tartanak fegyelmet s rendet, hiszen hétköznapiakon is ők uralkodnak.

Időnként felbukkannak próbálkozók, lehet úgy is mondani őket, szólták is, hogy „a” próbálkozók, tehát időnként „felbukkannak a próbálkozók”, akik babonával, hittel, eszmével meg politikával s minden mással, ami alkalmasnak látszik legalább egy próbálkozásra, próbálkoznak, próbálnak fogást találni az emberi élet egyik-másik vagy többik törvényén – sikertelenül, naná. Rövidesen fel is hagynak a próbálkozással, sőt megállapítják a hiábavalóságát, és nemcsak beállnak a sorba, hanem vezetik. Természetesen nem aprópénzért árulják el magukat: hatalmat érő vagyonért, vagyont érő hatalomért, vagyis semmi nem változik.

Esetleg rosszabb lesz, mint amikor országszerte megjelent a se nem szép, se nem fiatal férfi képmása.

Az okosak és tájékozottak azt mondták, a lakosságot képviseli, ezért rá kell szavazni.

Az okosabbak és tájékozottabbak azt mondták, a pecsenyéjét sütögeti, ezért tilos rá szavazni.

Akik azt hitték, ő a Sátán, azok szívében páni félelem csücsült.

Akik azt hitték, ő az Isten, azokat a megváltás akarása feszítette.

A többség persze csak nem értette, milyen hülye akarhat egy se nem szép, se nem fiatal férfival reklámozni és eladni disznósajtot vagy mosóport.

Találgatásainak reménytelenségétől a lakosság elbizonytalanodott, bizonytalanságától kétségbeesett. Amikor pedig az időjárás is kedvezőtlené vált, szétszakadt a nyelv is. Foszlányaitól három napig nem lehetett látni az eget. Csütörtökön viszont alig hajnalodott, oly éles volt a napsütés, hogy aki az utcára lépett, megvakult. A péntek és a szombat várakozással telt.

Vasárnap estére a lakosság a Parlament köré gyűlt, mert már nem bízott a hétfő újraeljövételében.

Sokan zuhantak a Dunába, mire a kapuk megnyíltak, és a kormány kijött az épületből. A zsúfoltságnak köszönhetően fejüket könnyen összedughatták, ekként létrehozva a legközvetlenebb kapcsolatot, a legmasszívabb egységet.

Hatnapi hallgatás után, a hetedik napon a lakosság közvetlenül felhatalmazta a kormányt, hogy a kialakult helyzetért, valamint a se nem szép, se nem fiatal férfi képmásaiért felelős személyek után hajtóvadászatot indítson, és jelentkezett önkéntesnek. Az első csapatok azonnal útnak indultak, a többiek megszervezték a tábori életet, bonyolították a szükséges ki- és továbbképzéseket, illetve a bizonytalankodók kivégzését.

Megállapodtak, hogy hétköznap délutánonként főző-, vasárnaponként szépségversenyt, esténként operettgálát vagy futballmérkőzést rendeznek, hetente szentelnek új templomot, és nekilátnak az olimpia előkészítésének.

Hétfő reggel a kormány és a lakosság átkelt a Dunán, és birtokba vette a Várat. Az országot királysággá avatták, a lakosságot alattvalóvá nevezték ki.

Éjfélkor a hajtóvadászatból visszatérők jelentették, hogy a felelősök a hegyekbe húzódtak, és ott egy hatalmas villámlás során köddé váltak.

Az égőáldozat után a király megígérte, hogy a Mátyás-templomot meghosszabbítják az égig, az alattvalók pedig megfogadták, hogy a se nem szép, se nem fiatal férfi képmásait saját kezűleg semmisítik meg.

Tárgyalás

Hát de a király nem nagyon hitte a tartós békét, de nem ám! Úgyhogy gyorsan álruhába bújt a főtanácsosával meg a testőrségével, és így együtt elmentek a Királyállami Kutatóintézetbe. Miután beléptek, felfedték magukat és bemutatkoztak. Aztán a király a csodálkozó kutatóknak megígérte, ahogy hazaér, megháromszorozza az intézet támogatását, csak mondják el neki, hogy éppen most pontosan mivel is foglalkoznak.

A kutatásvezető örömmel mesélt a legújabb kísérletről, az úgynevezett szuperember-kutatásról. Büszkén jelentette, hogy tanultak a történelemből: elvetették az általános megközelítést, és kizárólag az egyedivel foglalkoznak. Tehát a tökéletes vezető és az ő tökéletes helyettese létrehozásával végre valóra válhat az emberiség álma, a tökéletes állam, ami feltétele a tökéletes életnek. Persze még erősen kísérleti fázisban vannak, de nagyon biztatók az eddigi eredmények.

Na, több se kellett a királynak és a főtanácsosnak, azonnal megparancsolták, itt és most rajtuk próbálják ki, hiszen nem is lehetne alkalmasabb alanyokat találni. A kutatásvezető természetesen hangot adott kételyeinek, de akkor a király meg a főtanácsos úgy néztek rá, hogy lesütötte a szemét.

Mialatt az asszisztensek műtőasztalra kötözték, gépbe kötötték a királyt és a főtanácsost, addig a kutatásvezető elmondta, az eljárás célja a hasznos és jó tulajdonságok erősítése, a haszontalan és rossz tulajdonságok gyengítése. Mire a végére ért, a király és főtanácsosa mély álomba zuhant. Miután ellenőrizték a műszereket, a kutatásvezető kávészünetet hirdetett.

Épp csak kortyolgatni kezdtek, amikor az első asszisztens zokogva jelentette a kutatásvezetőnek, hogy a nagy kapkodásban nem cserélték ki a tűket az előző csótány- meg patkánykísérlet után, vagyis hogy nem steril tűket használtak. A kutatásvezető nagyon elszégyellte magát, aztán kétségbeesett, de végül gyorsan telefonált a kutatásszervezőnek, aki egyébként jól megérdemelt egyheti szabadságát épp e nappal kezdte.

Negyedóra múlva, a laborajtón belépve melltartóját volt kénytelen igazgatni a kutatásszervező, ezért lendületesen indított mondandóját, mivel hallgatósága férfiakból állt, újra kellett kezdenie, immár fegyelmezett végtag- és testtartással. Hát nem véletlenül utálta többek között a kapkodva öltözködést is.

A kutatásvezető ismét szembesült vele, hogy szerelmes a kutatásszervezőbe, aki gyáva, szar alaknak nevezte, amiért nem mondott nemet a királynak és a főtanácsosnak, pedig egy igazi tudós az élete árán is megvédi a tudomány tisztaságát.

A teljes körű tájékozódást követően a kutatásszervező tripla ellenanyag azonnali beadását, illetve elektrosokkolást rendelt el, továbbá a páciensek ébresztését.

Három perc múlva a király és a főtanácsos felkeltek, és kitűnően érezték magukat. A testőrök felszabadultan folytatták szolgálatukat, hiszen eddig a pillanatig, vezetőik nélkül leginkább tanácstalan kisiskolásoknak tűntek, akik idejük jelentős részét a bevezető folyosón berregő-kerregő kávé- és a mellette csörgő-zakatóló csokiautomata körül töltötték.

A kutatásszervező ragaszkodott volna az ellenőrző vizsgálatokhoz, de a király és főtanácsosa, vagyis immár a tökéletes vezető és az ő tökéletes helyettese távozott, és a testőrség felét hátrahagyva lezáratta az épületet.

Amikor kicsivel később az első asszisztens megmutatta a központi számítógép utolsó, közvetlenül az ébredéskor elvégzett méréseit, a kutatók megértették, életbe kell léptetniük a ZS-tervet, vagyis mielőbb értesíteniük kell a kutatás létrehozóját, a már nyugdíjas kutatástervezőt.

A második asszisztens vállalta a futár szerepét, hogy a laborhulladékba rejtőzve kijut az épületből, felkeresi a kutatástervezőt, aki megissza a nála lévő vészlét, amitől szuperemberré változik.

Mivel az akció sikerült, az idős, visszavonult kutatástervezőből szuperember lett. Annak köszönhetően, hogy egy régi vágású úriember, egy valódi dzsentlemen volt az öreg, a vészlétől csodálatos Bókemberré változott. Rögvest neki is indult helyretenni a világot. Útját megbecsültségtől tisztességessé váló férfiak, optimális önértékelésűvé váló nők szegélyezték. A csodálatos Bókember pedig ment, mendegélt fel Budára, a Várba, hogy beteljesítse a sorsát.

Természetesen meglepte a szag, illetve maga a tény, hogy a palotához közeledve egyre erősebb a bűz. Hát még amikor meglátta a hatalmas szeméthegeyeket a palota körül! És az a két alak a szemétkupacok között! Emlékeztettek a tökéletes vezetőre és tökéletes helyettesére, de, de csak emlékeztettek, ahogy csámcsogva habzolták, ami épp előttük volt. Egy pillanatra még a csodálatos Bókember végtagjaiból is kiment minden erő, szerencsére neki tudott dőlni egy villanyoszlopnak. Ekkor lépett oda hozzá három középkorú nő, akikkel, bizony, nagy hiba volt kedvesen és udvariasan beszédbe elegyednie, mert ők az ultrafeministák képviselői voltak, és a levegőégbe ordították, hogy az udvariasság, a bókolás a nők kizsákmányolásának aljas eszköze, sőt kegyetlen fegyvere, ezért ezen a szent helyen, ebben a szent pillanatban feljelentik a csodálatos Bókembert.

A tökéletes vezető patkánykacájától még a testőrökben is megfagyott a vér. A tökéletes helyettes csattogó hangon börtönre és átnevelésre ítélte a csodálatos Bókembert, követőinek pedig megparancsolta, hogy hozzanak még több, minél több szemetet a palota köré.

A kutatók a híradóból értesültek a csodálatos Bókember kudarcáról. Az általános lehangoltság közepette a kutatásvezető felcsillantotta a reményt azzal, hogy elmondta, még egy adag vézslé van a laborban, de most már tényleg olyan embert kell választaniuk, aki biztosan sikeresen száll szembe a gonosszal. A kutatásszervező azonnal tudta, hogy a volt férje a megoldás. Nála okosabb és bölcsebb, szélesebb látókörű, tapasztaltabb pedagógus feltehetően nem született a világra. El is kellett válnia tőle, hogy ne érezze magát senkinek. Persze hozzá személyesen neki kell elmennie, ő talán rá tudja beszélni, hogy vállalja a feladatot.

A kutatásszervező is a laborhulladékkal távozott. Volt férje meglepődött, a tévét is be kellett kapcsolnia, hogy megnézze az egyre rettegetesebb állapotú lakosságot. Bőrük sűrű, kiütéses, tartásuk megtört, hajuk hullik, szájukból nyál vagy genny csorog, esetleg vér csepeg.

Látván, hogy nincs más választása, megitta a vézslét a volt férj, s akkor megszületett, alig pár pillanat alatt a lenyűgöző Tanárember. Ahogy átlényegült, a kutatásszervező érezte, hogy újra szeretni tudná ezt az embert. Bizony ám, saját magát is meglepve egy szenvedélyes csókkal engedte útjára a férfit.

Elindult hát a lenyűgöző Tanárember, ment, hogy felszabadítsa az ország népét, és ezzel megmentse az egész világot is. Akivel csak találkozott, mind újból öntudatra ébredt, olyan hatással volt a lakosságra, hogy csak úgy itták a szavait, csodálták a tetteit, csókolták a lába nyomát.

A tökéletes vezető és tökéletes helyettese a palota előtt fogadták a lenyűgöző Tanárembert. Felsorakoztatták a testőröket és a szeméthordókat, hogy velük tépessék szét, annyira vágytak már valami látványosságra.

A lenyűgöző Tanárember nem ijedt meg, tudta, mit kell tennie. Kihúzta magát, és előbb a Himnuszt, majd a Szózatot énekelte el. Az imént még vérszomjas alattvalók lelke fokozatosan feltöltődött, és mind őszintén zengtek, hogy itt élniük, halniuk kell.

A tökéletes vezető és tökéletes helyettese meglepődött, de nem adta fel. Sikítva-visítva nőttek meg és változtak át. A tökéletes vezetőből a patkányszerű Börember, a tökéletes helyettesből a csótányszerű Nyálember lett. Csak úgy csettentek-csattantak a fertőző bőrdarabok és nyálcseppek az immár ellenséges lakosságon. A lenyűgöző Tanárember ekkor fenséges hangon elkiáltotta magát, te két fele a gonosznak, ne bánts d a magyart, amitől egy pillanatra elgyengültek, de aztán egymásba kapaszkodtak, sőt összeolvadtak, így még hatalmasabbá, még veszélyesebbé váltak, a leírhatatlan Gányemberré.

A rémület halálos csendjében a lenyűgöző Tanárember a gyűlölet és a förtelem kolosszusához lépven azt kérdezte, vajon ki vagy te és ki vagy te, mi vagy te és mi vagy te?, pontosabban kik vagytok ti és mik vagytok ti? Gondolkozzatok: ha mindketten tökéletesek vagytok, nincs szükségetek egymásra, a tökéletes vezetőnek nincs szüksége helyettesre, a tökéletes helyettesnek nincs szüksége vezetőre. Hát akkor ki dönti el, hogy ki a vezető és ki a helyettes? Különben is, két tökéletes lény nem létezhet ugyanabban a világban. Ezért hát hiába váltatok egygé, ha mégis mindketten tökéletesek vagytok, akkor nem történik semmi, nem változik semmi, ha viszont az egyikőtök az, a másik csak hátráltatja. Vajon melyikőtök a tökéletes? Vagy talán egyikőtök sem az?

A leírhatatlan Gányember megtorpant, megingott, sőt szörnyű hangok hallatszottak belőle, mint amikor valaki csipszeszacskót szakít, nadrágot reccsent, törlőrongyot tép. A lenyűgöző Tanárember mindenkit fedezékbe parancsolt, maga is egy furgon alá feküdt, így a szétrobbanó leírhatatlan Gányember cafatjaitól érintetlen maradt.

Miután előbújt, a nép azonnal takarítani kezdett, a lenyűgöző Tanárember pedig a palotába rohant kiszabadítani a csodálatos Bókembert, aki, mire a palota erkélyére érték, újra a visszavonult kutatástervező lett, és már így beszélt a néphez, bölcs és szeretetreméltó öregemberként. A nép örült neki, és annak, amiket mondott, és lelkesen ígérte, hogy egy egészen új világot épít fel a régi romjain, például mindenki a képességei alapján vesz részt a termelésben, illetve a szükségletei szerint részesül a megtermelt javakból és így tovább.

A lenyűgöző Tanárember is visszaváltozott egy kedves emberré, aki melleleg tényleg lenyűgöző tanár, gondolta a kutatásszervező, mikor végre ő is a palotához ért, ahol átölelhette és megcsókolhatta volt férjét, akinek mielőbb a felesége lesz.

Befejezés

mindenki
boldog
él
hal